

INTERVIURI

Mihaela ARSENESCU WERNER:

„Teatrul este a doua mea natură!”

După ce a absolvit IATC București (1971), la clasa prof. Constantin Moruzan, Mihaela Arsenescu Werner a fost angajată la Teatrul Național din Craiova, iar din anul 1981 s-a transferat la Naționalului ieșean. La Craiova a interpretat, printre altele, Desdemona (*Othello* de William Shakespeare), Sânziana (*Sânziana și Pepelea* de Vasile Alecsandri), Lady Macbeth (*Macbeth* de William Shakespeare). La Teatrul Național „Vasile Alecsandri” lași a început cu Vera (*Calul verde* de Constantin Popa), continuând, printre altele, cu Rosalinda (*Cum vă place* de Shakespeare), Vera (*Vânătoare de rațe* de Aleksandr Vampilov), Meropa (*Arma secretă a lui Arhimede* de Dumitru Solomon), Margareta (*Gaițele* de Alexandru Kirilescu), Domnișoara Cucu (*Steaaua fără nume* de Mihail Sebastian), Adela (*Cu cărțile ascunse* de Antonio Buero Vallejo), Beatrice (*Efectul razelor gamma asupra anemonelor* de Paul Zindel, Premiul AICT pentru interpretare), Elise din (*Pelicanul după August Strindberg*, nominalizare la Premiul UNITER pentru interpretare), Ogudalova (*Fata fără zestre* de Aleksandr Nikolaevici Ostrovski, nominalizare la Premiul UNITER pentru interpretare), Victoria Sava (*Fii cuminte, Cristofor!*... de Aurel Baranga, Premiul pentru interpretare la Festivalul Național de Comedie Galați), Jacques mama (*Jacques sau supunerea. Viitorul e în ouă* de Eugen Ionescu), Maude, Doamna Chasen (*Harold și Maude* de Colin Higgins) etc. Mesajul actriței către public: „Actorul este un om obișnuit peste care Dumnezeu a turnat o ploaie de aur”.

Oltița Cîntec: Doamnă Mihaela Arsenescu Werner, dacă ar fi să socotiți cât timp din viață ați consacrat teatrului, cam cât ar rezulta, câți ani, câte zile pe săptămână?

Mihaela Arsenescu Werner: Teatrul este a doua mea natură. Din păcate, prima este una profund burgheză. Prin urmare, personalitatea mea seamănă cu o „monstruoasă coaliție” burghezo-actoricească: un dinamism teatral la purtător, o interpretă în dublu rol și ce regie! În plus sunt propriul meu spectator, căci uneori detașarea critică îmi reușește de minune. Ar putea fi teatrul particular perfect, dacă n-ar trebui să mediez și conflicte. „Teatrul sunt eu” – sună spectaculos, nu?

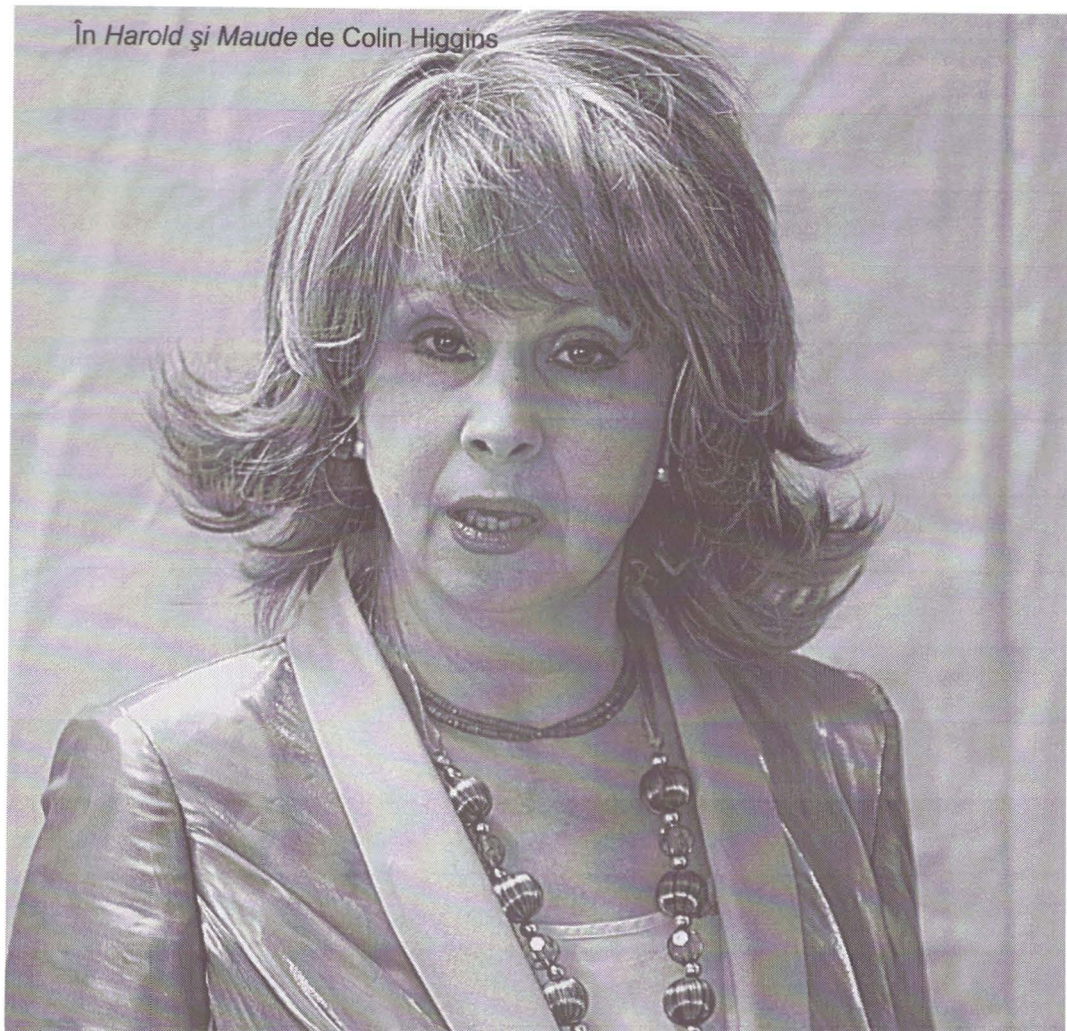
O.C.: Care a fost momentul în care v-ați dat seama că actoria este misiunea dumneavoastră?

M.A.W.: Nici acum nu știu dacă menirea mea era să aparțin teatrului. Educația și structura mea interioară m-ar fi destinat mai degrabă medicinei sau diplomatiei. Hazardul a făcut ca, la 17 ani, cu o pregătire excepțională oferită de rigoarea aristocratică a Dinei Cocea să fiu admisă cu cea mai mare medie la Școala de Teatru a lui Caragiale. De aici încolo... e o „chestiune de seducție”!

O.C.: Ce vă amintiți despre primul rol pe care l-ați interpretat ca actriță profesionistă?

M.A.W.: Primul meu rol a fost Desdemona și am debutat la Varșovia. După spectacol, m-am trezit în fața teatrului, cu un morman de flori în brațe, singură. Apare un șofer de taxi: – „Unde vreți să mergeți?” – „La hotel.” – „Am văzut spectacolul; n-am înțeles mare lucru, dar ceva mi-a plăcut!” – „Ce anume?” – „Dumneavoastră!”. Și nu mi-a taxat cursa. L-am ținut minte ca pe primul meu admirator...

În *Harold și Maude* de Colin Higgins

O.C.: Care rol, din zecile pe care le-ați interpretat, v-a înspăimântat cel mai tare?

M.A.W.: De rolurile de care mi-a fost teamă m-am și îndrăgostit, iar „gura criticii” a afirmat că au fost și izbutite: Elisabeta I, Elise, Betty Zărghita, Harita Ogudalova, Maude, Doamna Ignazia, Abigail, Adela și multe altele care de atunci sălășluiesc în ființa mea...

O.C.: Sunteți și cadru didactic la Universitatea de Arte „George Enescu” Iași. Care sunt principalele lucruri pe care vă străduiți să le transmiteți studenților dumneavoastră?

M.A.W.: Energia, pasiunea, munca fără preget, respectul față de public, gustul inconfundabil al reușitelor sau al tristeților oricărui practician (autorizat de vocație!) al unei arte vii și nobile cum este Teatrul. Îmi plac doar studenții care dublează talentul cu multă muncă.

O.C.: Sunt foarte multe domenii ale vieții sociale în care actoria e importantă (politică, avocatură, afaceri etc.). Știu că ați avut un asemenea curs la o universitate ieșeană. Dați-ne câteva detalii.

În *Fata fără zestre* de A. Ostrovski

M.A.W.: Am avut privilegiul de a antrena psiho-fizic subiecți destinați unei profesii publice (drept, jurnalism). Le-am oferit module opționale: defectologie, ortofonie, imagine și discurs public, antrenament-prompter pentru *speaker* TV etc.; cei înzestrați cu spirit ludic au mers până la capăt, înfruntând publicul cu texte de Molière, Ionesco sau Caragiale. Câțiva pasionați mi-au rămas în suflet pe viață.

O.C.: *Anii aceștia nu constituie o perioadă prea grozavă pentru arta teatrală. Ce anume credeți că îi lipsește teatrului acum, în general, ca artă?*

M.A.W.: Teatrului ca artă nu-i lipsește nimic. Lipsesc în schimb, adesea, regi-zori inspirați, actori proteici, manageri competenți, stipendii decente și mai ales (vai, prea des!) un gust artistic de calitate.

O.C.: *Nici pentru Naționalul ieșean anii aceștia nu constituie un moment fast. Ce anume i-ar trebui acestei instituții pentru a reintra în circuitul valoric național?*

M.A.W.: În afară de perla rară, de valoare european-patrimonială a Sălii Mari? Am auzit că un teatru din Georgia și-a închis porțile și a reangajat actorii prin concurs:

doar un sfert s-au dovedit competitivi. Din păcate, teatrele nu sunt instituții de binefacere. Regizori care confundă limbajul teatral cu sanscrita, actori incapabili să rostească inteligibil o replică, manageri neinspirati – iată „roluri” care nu contribuie la reintrarea Naționalului în marele circuit valoric. Dar, „semne bune anul are”!

O.C.: *Dacă ar fi să vă întoarceți în timp, ați schimba ceva din trecut?*

M.A.W.: Ca perfecționistă incurabilă, aș remodela trecutul meu artistic și cel particular. În imaginație se poate! Asta ne mai liniștește muștrările de cuget...

O.C.: *Cum faceți că rămâneți mereu tânără?*

M.A.W.: Că par tânără fizic e o iluzie, firește. Că încerc să rămân tânără sufletește e o realitate. Între „a fi” și „a părea” e o distanță confortabilă în care se cuibărește întreg misterul ființei omenești. Teatrul, o artă plămădită din iluzii, soarbe apa vie a acestei taine și-și menține etern tinerețea. Odată cu el trăim și noi, actorii, iluzia nemuririi...

O.C.: *Sunteți și autor, ați semnat volumul Tentația abisului, teza de doctorat susținută în urmă cu câțiva ani. Cât din cariera actriței Mihaela Arsenescu Werner se află între copertele acestei cărți?*

M.A.W.: O parte importantă: eroine care m-au „bântuit” cu destinele lor tragice, abrupte, complexe, abisale. Eu m-am străduit ca situațiile-limită în care mari autori dramatici le-au plasat să treacă rampa, iar ele, recunoscătoare, m-au luat de mână când am avut de înfruntat propriile impasuri majore. Câteva mi-au adus premii, nominalizări, săli arhipline. La capitolul recunoștință, sunt datoare Floricăi Ichim și lui Constantin Paraschivescu pentru generoasa recenzie a lucrării mele. Îmi place să mulțumesc, e o formă de respect. Doar pana criticii învinge efemeritatea trudei noastre. Criticilor mei, cu dragoste, le voi dedica cea de-a treia carte. Titlul? *Aripă de fluture.*

O.C.: *Ați refuzat vreodată vreun rol? Care? De ce?*

M.A.W.: Am două defecte majore (printre altele!): îmi place să elaborez, „să dospesc”, gândesc prea mult uneori; pe de altă parte, acționez impulsiv, imprevizibil și incomod. Dacă mă gândesc bine, niciun rol n-ar trebui refuzat, e o experiență. Dacă acționez impulsiv, refuz instinctual partiturile cu exhibiții neaoșe de limbaj sau atitudine. Sunt tot atât de incapabilă să rostesc vulgarități pe scenă (doar de dragul unei mode a străzii!) ca și să mă aventurez pe Himalaya...

O.C.: *Teatrul e, prin definiție, muncă de echipă. Cum arată echipa ideală în care visați să lucrați?*

M.A.W.: Echipa ideală nu există, altfel la ce-am mai visa? Totuși, iată rețeta mea preferată: regizorul să știe ce vrea, să ajute actorii să-i pună ideile în valoare, actorii să aibă încredere în regizor, să fie încântați de scenograf, să se respecte între ei și, Doamne, iată și imposibilul... să se iubească, să atragă starea de grație care zămislește bijuterii teatrale. Se mai întâmplă!

O.C.: *Sunteți printre actorii care aduc lumea la teatru. Care e secretul dumneavoastră profesional?*

M.A.W.: Nu amestec niciodată viața personală cu cea profesională. Când lucrez (joc, regizez sau „dăscălesc”) mă detașez de toate problemele civile, deloc simple de altfel. Fiecare spectator merită, cred, șansa de a uita, măcar pe durata reprezentației de poverile sale existențiale sau sufletești. Dacă un om obișnuit vine la teatru doar pentru că numele meu pe afiș i se pare o garanție de calitate, mă consider obligată, la rândul meu, să-mi dăruiesc fără rezerve energia și talentul, hărăzit de Dumnezeu, pentru a-l răsplăti. Pentru ce ne-au oferit zeii Teatrul? Ca să-l dăruim...

Interviu realizat de Oltița CÎNTEC

În Efectul razelor gamma asupra anemoneilor de Paul Zinder